

Stanowisko
VII Kongresu Gmin Wiejskich Rzeczypospolitej Polskiej
w sprawie:
realizacji zadań w zakresie opieki społecznej

Uczestnicy VII Kongresu Gmin Wiejskich apelują do rządu i parlamentu o podjęcie pilnych prac nad zmianą funkcjonowania systemu pomocy społecznej z rozdawnictwa, które zwiększa patologie społeczne na aktywne formy pomocy uzależnionej od wkładu własnej pracy. Pogłębiająca się różnica dochodów pomiędzy ludnością miejską a wiejską doprowadza do zdecydowanych roszczeń otrzymywania świadczeń finansowych przez mieszkańców polskiej wsi. Obecny system świadczeń nie tylko sprzyja postawom roszczeniowym ale jeszcze je utrwała. Organizowane przez kolejne rządy pokazowe akcje dożywiania dzieci czy wypłacania stypendiów socjalnych nie wpływają na wychodzenie z patologii społecznej. Największe problemy są w gminach o dużym stopniu bezrobocia i niskich dochodach ludności. Słabe budżety tych gmin nie są w stanie sprostać oczekiwaniom obywateli w zakresie wypłat finansowych. Nadmierne wydatki na świadczenia społeczne powodują stagnację w rozwoju gminy a tym samym pogłębianie się kryzysu społecznego, który nieuchronnie prowadzi do marginalizacji gminy. Wielu gminom wiejskim grozi w najbliższym czasie niewypłacalność, co może doprowadzić do załamania systemu opieki społecznej.

Już w 2002 roku uczestnicy III Kongresu Gmin Wiejskich sygnalizowali problem niedofinansowania zadań rządowych w zakresie świadczeń opieki społecznej i wskazywali, że dalsze przekazywanie zadań do gmin musi być poprzedzone wyliczeniem adekwatnych środków finansowych.

Wśród obowiązków nałożonych na gminy pojawiła się np konieczność dostarczania przez nią lokalu socjalnego przy eksmisji a w przypadku jego braku obowiązkowego wypłacania odszkodowania właścicielowi lokalu, z którego eksmisja nastąpiła. Ten ustawowy obowiązek wprowadzono bez jakiegokolwiek wsparcia finansowego dla gmin najbiedniejszych.

Wskazywaliśmy, że skutki finansowe będą możliwe do określenia po ustaleniu przez rząd i parlament standardów świadczeń. Niestety, pomimo naszych apeli przekazywano kolejne zadania do gmin bez ustalenia takich standardów i odpowiednich środków finansowych.

Pomimo upływu 4 lat, nadal aktualne są postulaty zgłoszone podczas III Kongresu Gmin Wiejskich. Powtarzamy je i domagamy się ich realizacji.

Przeniesienie zadań zleconych z zakresu opieki społecznej od administracji rządowej do gmin uznajemy za realne po spełnieniu następujących warunków:

1. Ustalenie minimalnych standardów świadczeń socjalnych gwarantowanych przez rząd dla całej Polski z uwzględnieniem kosztów utrzymania w danym regionie.
2. Na tej podstawie wyliczenie kosztów świadczeń obligatoryjnych i fakultatywnych dla każdej gminy.
3. Zabezpieczenie w budżecie państwa wyliczonej kwoty i ustalenie ustawowo obowiązku przekazania jej przez Ministerstwo Finansów do gmin w określonych terminach.
4. Przy zmianie ustawowych granic przyznawania świadczeń socjalnych wprowadzenie zasady wyliczenia kosztów i przekazania adekwatnych środków z budżetu państwa do gmin.
5. W budżecie państwa należy przewidzieć rezerwę na wsparcie obszarów, gdzie zwiększa się w danym roku ilość świadczeń socjalnych z uwagi na wzrost bezrobocia i niski poziom płac.
6. Rozdział tych środków winien nastąpić po uzyskaniu pozytywnej opinii Komisji Wspólnej Rządu i Samorządu Terytorialnego.
7. Finansowanie Domów Opieki Społecznej winno uwzględniać liczbę mieszkańców i świadczony standard usług.

Uczestnicy VII Kongresu Gmin Wiejskich domagają się podjęcia natychmiastowych prac nad ustaleniem standardów w zakresie zadań opieki społecznej i wyliczenia oraz przekazania adekwatnych środków finansowych na ich realizację.

Przewodniczący
VII Związku Gmin Wiejskich RP
/-/Mariusz Poznański

Warszawa, dnia 8 września 2006 r.